

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
„Faluk” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarélpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Érdős gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 47. szám.

November hó 19.

Husz esztendeje

annak, hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós, a maroknyi szegedi hadsereg élén bevonult Budapestre, hogy a kommunista garázdálkodás romjain megkezdje az ország újraépítését. A budapesti bevonulásnak 19. évfordulóján — most egy éve — már ott láttuk a husz év előtti maroknyi csapat daliás fővezérét, az Országmentőt és Ujraépítőt, mint a nemzet Országgyarapító Kormányzóját bevonulni a hazatérő Felvidékre... A magyarság, amely anynyiszor megbűnhődte már a mult legsúlyosabb büncit is, a Gondviseléstől a megpróbáltatás legsúlyosabb idejében Horthy Miklóst kapta; hála érte az Egek Urának... Most is milliók imája száll az egek felé, kérve Reá Istennek áldását, hogy újabb évfordulón a törökverő fényes magyar hadak és a dicső szegedi csapatok méltó utóda, a modern magyar honvédség élén visszacsatolhassa a Szent Koronához ennek a hazának minden, ősi vér-szentelte rögét...

A magyar honvéd

dicsőségéről, hősiességéről, emlékeztek meg lelkesen és megindultan, hálással és csodálattal a honvédelmi tárca költségvetésének szónokai. A magyar katona aranybetűkkel írta be nevét a világtörténelem lapjaira ezer év alatt a kereszténység és a nyugati kultúra védelmében; önmagáért, csak magyar érdekekért 48-ban vívta „honvéd” néven az első, örökké dicsőséges harcokat. S az, amit a Trianon bilincsei alatt husz esztendő átzenvedő nemzet szinte órák alatt felszerelt honvédsége az egy év előtti történelmi napokban végzett, azoknak az országoknak az elismerését és csodálatát is kivívta, amelyek játszva állítanak ki pompásan felszerelt, a miénknél nagyobb, korszerűbb hadsereget. Azok is elismerik, hogy hadseregük lehet nagyobb, jobban felszerelt, de különb soha!...

Pokolgép robbant

Münchenben, a német birodalmat a versaillesi megaláztatottság ellen újraformáló és az önerejéből való újralakulásra megacélozó hitlerizmus szülővárosában. Az aljas merénylet nemcsak Németországban és a baráti államokban, de az orgyilkosság minden formáját elítelő kulturvilág teljes egészében is mélyszéges felháborodást keltett, amelyet csak fokoz annak a valószínűsége, hogy a merénylet mögött nemcsak egy elvete-

mult lélek, vagy elkeseredett kis csoport áll, hanem valamely külföldi államban kell keresni a gaztett értelmi szerzőit. Megerősíti ezt a feltevést az a propaganda, amely hetek óta az egész európai háborus

bonyodalmakat, egy jobbsorsra érdemes nemzetnek életjogaiért vívott harcát, szabadságharcos megmozdulását egy ember, Hitler vezér és kancellár bűnének iparkodik feltüntetni.

Eltemették a müncheni merénylet áldozatait

Beszámoltunk a felháborító pokolgép merényletről, amelyet egyelőre ismeretlen tettesek november 8-án Münchenben elkövettek és amelynek nyolc halottja és több, mint hatvan sebesültje volt.

A merénylet áldozatait szombaton, november 11-én temették el, óriási gyászpompával Münchenben. A temetésen megjelent Hitler vezér és kancellár is. A ravatal előtt, amelyet azon a helyen állítottak fel, ahol 1923-ban a nemzetiszocialista mozgalom első vértanúi estek, a vezér és kancellár helyettese, Hess Rudolf mondott lélekbelemarkoló gyászbeszédet, amelyben a német nép halálját fejezte ki a Gondviselés iránt, hogy megóvta a Führer életét. Beszédét azzal a fogadalommal fejezte be, hogy az elesett mártirokkal szemben a harctéren érelendő győzelem lesz a méltó hála.

A gyászbeszéd után Hitler minden koporsóra koszorút helyezett el, majd a hátramaradottaknak részvétét fe-

jezte ki. A temetés után a vezér meglátogatta a kórházban fekvő sebesülteket, akiknek javulást kívánt.

A merénylet tettesének megállítására természetesen a legszélesebbkörű nyomozás indult meg és van folyamatban. A nyomravezetők jutalmazására félmillió márka-díjat tűztek ki. A rendőrség felhívása nyomán tömegesen érkeznek bejelentések, amelyek alapján már a személyleírását is megállapították annak, aki a pokolgépet elhelyezhette. A pokolgép alkatrészeit a legalaposabb vizsgálataknak vetették alá; a kiadott közlések szerint a bomba fémnyaga külföldi eredet mellett szól.

A német hatóságok, mialatt a nyomozás a merénylet tettesének kézrekerítésére lázasan folyik, szigorú rendelkezéseket adtak ki, amelyek értelmében mindazoknak, akik az esti órákban az utcákon tartózkodnak, hatóságilag kiállított fényképes személyazonossági igazolványt kell felmutatniok.

A Falu- és Gazdaszövetség februárban megrendezi a Községek III. Kongresszusát

Nagyjelentőségű és látogatott ülést tartott november 9-én este a Falu- és Gazdaszövetség igazgató-választmány. Mayer János v. földművelésügyi miniszter, elnök, megnyitóbeszédében ismertette a Szövetség által az utóbbi hónapokban kifejtett munkásságát, majd hangsúlyozta annak a fontosságát, hogy a jelenleg Európaszerte kialakuló helyzetben a Szövetség fokozott erővel folytassa munkáját a falvak kulturális, gazdasági és szociális jobbsorsa érdekében. Ezután kegyeletes szavakkal emlékezett meg a Szövetség elhunyt védnökéről, Darányi Kálmánról és javaslatára a választmány jegyzőkönyvében örökítette meg a nagy halott emlékét.

A napirend során Schandl Károly dr. rámutatott arra, hogy a Falu- és Gazdaszövetség a községeknek is országos érdeklépviselete és így alapszabályszerű hivatása a községek kongresszusának megrendezése is. A múltban rendezett két kongresszusnak rendkívül nagy sikere volt. A kongresszus szervezőténék és munkaprogramjának ismertetése után, azt

javasolta, hogy a harmadik kongresszus időpontját 1940 február hó második felére tűzze ki a választmány. Az előterjesztést a választmány egyhangú lelkesedéssel fogadta el.

Teólyes István dr. ügyvezető igazgató ismertette ezután, a választmány helyeslése közben, a járási gazdaértekezletek rendezésére vonatkozó tervet, majd Kánya Terézia számolt be az 1938 januárjában kezdeményezett tejaközi eredményeiről. A nagyon szerény anyagi eszközökkel és a falusi társadalom bekapcsolásával megszervezett akció során

1939 januárjáig 24.000 gyermek részesült 86.000 pengő értékű tejadományban.

Az akció a belügyminisztérium országos akcióvá iparkodik kiszélesíteni, azonban a beérkezett jelentésekből kitünően, a rászorulónak csak egészen kis részét kapcsolja bele az akcióba. Ezzel szemben a Falu- és Gazdaszövetség által bevezetett rendszer lényegesen olcsóbban, valamennyi rászorulóat tehez juttatta és emellett a

falu társadalmi erőinek egyesítésére, a társadalmi rétegek közti lelki közeledés elősegítésére is alkalmasnak bizonyult. A Szövetségnek kérnie kell a belügyminisztertől az akció folytatásának lehetővé tételét.

Schandl Károly dr. szölt hozzá elősőknek a kérdéshez és maga is hangsúlyozta, hogy amíg a belügyminisztériumi akció csupán a beteg gyermekek részletes tej-uzsonnában, addig a Szövetség a gyermekek megbetegeedésének megelőzését szolgálja, minden gyerek tejjel való ellátásával. Végül azt javasolta, hogy a Szövetség folytassa az akciót a tavalyról fentmaradt alap felhasználásával.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után, Biczók János, Czermann Antal, Csizmadia András és Nagy Sándor a javaslat szellemében szóltak fel.

Végül Szendrey Zsigmond (Ókéske) javaslatot terjesztett elő, amelyben

a rozstermelő homoki gazdák érdekében a rozs árának a buza árához való arányosítását

kérte. Krúdy Ferenc, Csizmadia András, Schandl Károly hozzászólása után, úgy határozott a választmány, hogy az elnöki tanácsosh teszi át az indítványt, megfelelő lépések megtétele végett.

A nagyszerű igazgató-választmányi ülést Mayer János elnök rekesztette be.

Javulta mezőgazdasági értékesítés helyzete

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a mezőgazdaság októberi helyzetéről a következőket közli:

A mezőgazdaság szociális viszonyai általában kielégítőek, egyrészt az őszi munkálatok késedelmé, másfelől a folyamatba tett nagyobbababású munkák miatt is a mezőgazdasági munkások foglalkoztatottsága jó. Helyenként, különösen szüret idején, munkáshiányról panaszkodtak. A nap-számberék tartottak. Az értékesítési viszonyokban újabb fennakadás az elmúlt hónapban nem volt. Azokat a nehézségeket, amelyek az értékesítés és szállítás terén a megelőző hónapokban átmenetileg jelentkeztek, a hó végéig jórészt sikerült leküdeni. A gazdák a rozs alacsony ára miatt tartózkodnak annak piacrahozatalától. Az állatértékesítés terén főleg azokon a vidékeken van panasz, ahol a piacokat száj- és körömfájás miatt lezárták. A baromfi külföldi értékesítésének kérdése megoldottnak látszik. A szőlő- és mustértékesítésben idén nem voltak nagyobb nehézségek, az értékesítés életbeleptett szervezeti s rendszabályai beváltak.

POLITIKA

KÉPVISELŐHÁZ

Jeleztették már, hogy a képviselőház november 9-iki ülésén nagy többséggel a Ház elnökevé választották *Tasnádi Nagy* Andrást igazságügyminiszter; továbbá hírül adtuk, hogy *Bobory György* alelnök lemondott tisztaságáról.

Az elnökválasztás megejtése után, *Máriássy Mihály* betervezte a földművelésügyi miniszternek a javaslat részletes bizottsági tárgyalásáról szóló jelentést, majd megkezdődött a költségvetés általános vitája a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalásával.

Az ülés során, a vitát félbeszakítva, *Szimyey Mersé* Jenő elnök a Ház megdöbbenését fejezte ki a Hitler vezér és kancellár ellen megkísérelt merénylet felett és örömeinek adott kifejezést, hogy a Gondviselés megóvta a baráti német birodalom vezérét.

A honvédelmi tárca vitájában résztvevő képviselők elismeréssel emlékeztek meg a magyar hadsereg szelleméről, majd vitéz *Bartha* Károly honvédelmi miniszter hangsúlyozta, hogy hála a nemzet józan megértésének és áldozatkészségének, nem akad ebben az országban senki, aki ne lenne meggyőződve róla, hogy utolsó fillérreket is fel kell áldoznunk a honvédelem tökéletesítésére, annyival is inkább, mert honvédelmi kiadásaink még a felemelt tételek mellett sem érik el azokat az összegeket, amelyeket korszerű hadsereggel rendelkező nemzetek hadseregükre fordítanak. A Ház általánosságban elfogadta a tárca költségvetését.

A november 10-iki ülés megnyitása után, betöltötték a *Bobory György* lemondásával megüresedett alelnöki székét. Alelnökké nagy többséggel *Tórs Tibort* választották meg. Ezután *Tasnádi Nagy* Andrást, a Ház új elnöké, mondotta el a székfoglaló beszédét. Az elnök beszédében megemlékezett az előjáról, *Darányi* Kálmánról, majd hangsúlyozta, hogy a házabszakokat mindenkor igazságosan, méltóan, de nem gyengekezűen fogja alkalmazni. Az új elnök beszédét nagy tapsal és éljenzéssel fogadta a Ház.

A képviselőház ezután rátért a kereskedelemügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

A képviselőház november 14-iki ülésén folytatta és *Varga* József iparügyi miniszter közel kétórás beszéde után, befejezte a kereskedelemügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

A miniszter a felszólalásokra adott válaszában részletesen foglalkozott tárcája egyes kérdéseivel; leszegelte, hogy Német- és Olaszország számtalan jelét adta a kereskedelmi együttműködésre való őszinte törekvésnek, majd beszámolt a kormány utépítési programjáról, amelyben nagy szerepe van a *ókeletutak* építésének.

A miniszter beszéde után megszavazták a tárca költségvetését.

A november 15-iki ülésen folytatták a költségvetés tárgyalását a belügyi tárca költségvetésének vitájával. A hozzájárulásokra válaszul, vitéz *Keresztés-Fischer* Ferenc belügyminiszter hangsúlyozta a közigazgatás pártatlanságát; foglalkozott a közigazgatás szervezeti reformjával. Bejelentette, hogy egyik legfőbb törekvése a községi jegyzői kar tehermentesítése. Bejelentette továbbá, hogy a kormány tanyai központokat és tanyai közigazgatási központokat fog

létesíteni. Hangsúlyozta a kormány szociálpolitikai programját, amelynek fontos részét képezi a *mezőgazdasági munkásság és falusi lakosság helyzetének javítására irányuló törekvés*. A belügyi tárca költségvetését a Ház a miniszter beszéde után elfogadta.

A képviselőház ezután rátért az interpellációk tárgyalására. A tulajdonrészben nyílas képviselők által elmondott interpellációkra válaszul, *Teleki* Pál gróf miniszterelnök erőteljes hangon utasította vissza a nyílasok támadásait.

AZ ÚJ IGASZÁGÜGYMINISZTER

Tasnádi Nagy Andrást igazságügyminiszter házelnökévé történt megválasztása folytán, — mint azt megírtuk — lemondott az igazságügyi tárcáról. A Kormányzó Ur a lemondást tudomásul vette és utódjává *Radoscsy* László dr.-t, Esztergom vármegye főispánját nevezte ki. *Radoscsy* László dr.-nak igazságügyminiszterré történt kinevezése osztalton örömet kellett a magyar agrár- és szövetkezeti társadalom körében, mert *Radoscsy* László tiz esztendőn át lelkes vezetője volt a Keszteménen működő *Duna-Tiszaközi Körzeti Hitelszövetkezetnek* és azonkívül tevékenyen résztvett a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara munkásságában. Ennek a sokirányú tevékenységnek elismeréseképpen a Kormányzó Ur 1932-ben gazdasági főtanácsossá nevezte ki.

APRÓ HIREK

A *Darányi* Kálmán halálával megüresedett *balatonfüredi kerület* mandátumát, a kerület egyes községeiben megtartott népes jelölőgyűlések egyhangú lelkesedéssel meghozott határozatai alapján november 13-án hatalmas küldöttség *Radoscsy* László igazságügyminiszternek ajánlotta fel, felkérve a minisztert a jelölés vállalására. *Radoscsy* László igazságügyminiszter megilletődött hangon mondatkötő köszöntött a bizalom megnyilatkozásáért és a jelölést elfogadta.

Radoscsy László igazságügyminisztert a *Darányi* Kálmán elhunytával megüresedett *balatonfüredi kerület* községeiben nagy szeretettel és lelkesedéssel fogadják. Az igazságügyminiszter utjának egy részén *Teleki* Mihály gróf földművelésügyi miniszter is elkísérte és beszédeiben hangsúlyozta, hogy a kormány jobboldali, szociális politikát folytat.

A miniszter iránt választási körútja során megnyilatkozó lelkesedés nyomán bizonyosra vehető följény nagy győzelme.

Radoscsy László dr. igazságügyminiszter november 11-én délelőtt tette le a hivatali esküjét a Kormányzó Ur kezébe. Az igazságügyminiszter az esküvétel után elfoglalta hivatalát. *Tasnádi Nagy* Andrást képviselőházi elnök, volt igazságügyminiszter, november 13-án délelőtt bucsuzott el a hivatalától, melynek tisztikara nevében *Antal* István államtitkár köszöntötte a volt minisztert.

Már 1400 hitelszövetkezet működik az országban

Száznál több felsőházi tag és országgyűlési képviselő részvételével most alakult meg a *magyarországi szövetkezetek szövetségének parlamenti szakosztálya*. Az alakuló ülésen a felsőházi tagok részéről *Somssich* Gyula grófot, az országgyűlési képviselők részéről pedig *Putnoky* Móricot választották meg elnökké. *Putnoky* Móric kegyeletlen szavakkal emlékezett meg *Darányi* Kálmán elhunytáról, majd *Somssich* Gyula gróf vázolta a szakosztály céljait.

Ezután *Schandl* Károly, az OKH alelnök-vezérigazgatója nyújtott tájékoztatást a szövetkezeti élet egyes idősebb kérdéseiről. Elsősorban a visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai hitelszövetkezetek helyzetét ismertette. Az OKH ugy a régi magyar hitelszövetkezeteket, mint a cseh uralom alatt keletkezett úgynevezett földmives kölcsönös pénztárakat megfelelő átszervezés után kötelekbe olvastotta. A Felvidék és Kárpátalja mintegy 375 hitelszövetkezettel ma 1400 hitelszövetkezet működik az egész országban s a hitelszövetkezeti

hálózat kihelyezése már a 300 millió pengőt is meghaladja. Nagy seregmé a hitelszövetkezeteknek, hogy a mintegy 17—18 millió pengőt kitevő *vármegyei, városi, községi és egyéb önkormányzati pénzeknek* csak igen csekély része nyert elhelyezést gyümölcsösztetés céljából a hitelszövetkezeteknél.

Megemlékezett *Schandl* Károly az OKH irányítása alatt álló *földbérleti szövetkezetek* szép fejlődéséről is. A jövő évben előreláthatólag, már a századik földbérleti szövetkezet fog megalakulni. Kétúton bevált a gyakorlati életben a 17 évvel ezelőtt megindított *földmunkás-szövetkezeti* mozgalom is. Végül a tejszövetkezetek foglalkozott *Schandl* Károly s rámutatott arra, hogy az ország területén működő mintegy ezer tejszövetkezet jogos kívánása egy *tejszövetkezeti törvény megalkotása*, mert e törvény hiányában ezek az agrárszövetkezetek sok tekintetben hátrányos helyzetben vannak.

Schandl Károly nagy tetszéssel fogadott előadását vita és számos hozzászólás követte.

A világhelyzet

az európai háború 11-ik hetében

A háború 11-ik hete zárul. Európa légkörét a várakozás és bizonytalanság feszültsége tölti be. Egmának ellentmondó feltevések kavarganak, s nem ritkán idegeket feszítő riasztó hírek kelnek szárnnya a világ közvéleményében, hogy nyugtalanlanságban tartásuk mind az öt földrész. Felidéződik-e a könnyen lángor lobbanó világégés a szembenálló három nagyhatalom kerülhetetlenségén? A mérkőzés, amely a viszályt eldöntné, sem a földön, sem a vízen, sem a levegőben nem következett még el. A bizonytalanság fojtogató köde takar el mindent. Nincs olyan jóvendő, aki ma csak sejteni is tudná, mi lesz a végkifejlés és kibontakozás abból a súlyos nemzetközi válságból, amit ez a világtörténelem egyik legkülönösebb háborúja okozott az egész világ politikai

ményén alapszik, aki kijelentette, hogy abban az esetben, ha békekötvetési ajánlatuk nem találna elfogadásra, újabb békelépés következik Belgium és Hollandia részéről, hogy Európát és a nyugati kultúrát meg idejében megmenthessék az elpusztulástól.

Az európai közvéleményt élénken foglalkoztató finn-orosz tárgyalások felbuzgadtak. A finn bizottság ismét elutazott Moszkvából. Finn hivatalos körök azonban hangsúlyozták, hogy a tárgyalások nem szakadtak meg véglegesen.

A balkáni és dunavölgyi államok helyzetének kialakulására *Olaszország* vezetésével továbbra is erős törekvések nyilvánulnak meg, amelyeket Magyarország és Jugoszlávia támogat határozottan. Ezt a célt szolgálja az *olasz-görög szerződés* megvalósulása és jobban a *Törökországgal való baráti viszony* megteremtésére irányuló olasz diplomáciai akció.

A zavaros európai helyzet kisméretét még nehezebbé teszi a *szovjet titokzatos magatartása* is. Litvániába huszezer főnyi szovjetországi csapat vonult be. Szovjetország új követelésekkel lépett fel Eszterországban és tizenöt hadosztályt vonultatott fel Leningrád környékén a finn határon.

Egy délamerikai olajváros lúzkatasztrófája

Borzalmas katasztrófa történt a délamerikai Venezuela köztársaságban lévő olajmező központjában. Lagunallis városkában, amelyet minden oldalról olajforrások vesznek körül és amelynek nagyrésze a vastag olajréteggel borított Maracaibo-tó fölé, cölöpkéire épült. A városban tűz támadt. A városok három ezer lakosából több mint ezer elpusztult. Sokan a tűz elől az ugyanakkor lánggal égő tóba ugrottak, ahol természetesen elpusztultak. A kor egyelőre felbecsülhetetlen, mint ahogyan a halottak számát sem tudják még.

Felavatták az olasz király zászlaját Kaposvárott

A magyar—olasz barátságának, szoros testvéri kapcsolatának szép megnyilatkozásként *III. Viktor* Emánuel olasz király és császár gyönyörű lobogót adományozott a tulajdonába adott *kaposvári hatos honvédeknek*. A lobogót november 9-én hozta Budapestre *Riccardi* olasz hadtesttábornok, aki 10-én délelőtt hatalmas koszorúval helyezte el a Hősök-emlékkövén az olasz király és császár képviseletében. Déliben a gyengélkedő *Teleki* Pál gróf miniszterelnök helyett *Keresztés Fischer* Ferenc belügyminiszter fogadta az olasz uralkodó küldöttét, majd *Vinci* gróf olasz követ kíséretében *Horthy* Miklós kormányzóval tisztelettel *Riccardi* tábornok.

Szombaton, november 11-én, történt meg *Kaposvárott*, országos ünnepek keretében az ezredzászló ünnepélyes átadása és felavatása. Az ünnepek pályaudvari fogadtatás után, a Turul sportpályán díszszemle volt, majd *Riccardi* tábornok elmondotta zászlóavató beszédét, amelyben *legmelegebb szavakkal emlékezett meg az olasz—magyar barátságról* s az ezred fényes múltjáról, majd így fejezte be beszédét:

— Egyetlen kiáltásba fogjuk össze legfőbb kívánásainkat, amely annyi hős ajkáról hangzott el a csatateretben: *Éljen Magyarország!*

A zászló megáldása után az ezred felelősködt a zászlóra, majd díszmenetben elvonult az olasz uralkodó képviselője előtt.

Délután az olasz hadtestparancsnok *Sifokón* át visszautazott *Rómába*.

Ingen csomagolva nemis gyümölcsei ritkái és pösznéte esemétek 10 drb. k. P. 3. piros gyümölcsei nagyszemű málna eseméte 100 drb. P. 12. 50 drb. P. 6.80. földleper palánta 100 drb. P. 1.30. 1000 drb. P. 10. Diszcsereje esemétek, szép példányok, 25 drb. P. 3. erős orgonafák, nemis virágok 10 drb. P. 7. Cím: **Vajda Sándor, Vértessaca.**

GAZDAÉLET

Uj téli gazdasági iskolák. A kormány a gazdasági szakismeretek terjesztéséről az eddigienél nagyobb mértékben kíván gondoskodni és különösen a tömeges gazdaképzés intézményeit, a téli gazdasági iskolákat szaporítja tervszerűen. A földmivélségi miniszter ilyen intézkedést állított fel most Ráckövén, a visszacsatolt Párkányban és Zselizén. Néhány nappal ezelőtt megkezdtek Szentesen a téli gazdasági iskola hatvanszemes tanulóthonnal egybekötött, korszerű épületeinek létesítését. Ezenkívül épül a kiskunhalasi és a miskolci téli gazdasági iskola tanulóthona is.

November 26-án nyílt a Nemzetközi Baromfiállás. A november 28-tól december 1-ig tartandó Nemzetközi Baromfi Képzéssel kapcsolatban a rendezőség állandó tanácsadással szolgálja a baromfi-tenyésztők érdekeit. Ezért arról gondoskodott, hogy a legnevesebb szakemberek álljanak a tenyésztők rendelkezésére, akik az összes kérdésekre díjtalanul adnak felvilágosítást, 50 százalekos utazási kedvezmény. Érdeklődők forduljanak a Baromfi-tenyésztők Országos Egyesületéhez. (Üllői-út 25.)

A jövővi mezőgazdasági kiállítás időpontja: március 30—április 7. A jövő évi mezőgazdasági kiállítás és tenyésztésként, a husvét rendkívül korai időpontja miatt, március 30-tól április 7-ig tartják meg. A rendezőbizottság a jelentkezés határidejét a tenyésztésként csoportjában január 6-ban, a többi csoportnál február 15-ben állapította meg.

Kedvezményes fűmág kapható. A legteljesebb társulati, birtokossági közös, közösi közlegelő, valamint 500 kat. holdnál nem nagyobb birtokon gazdálkodó földművelő szövetségi tagok tulajdonában lévő rétek és legelők gyepesítésére az 1939—40. évben is körülbelül 40 százalekos kedvezményű gyepelőanyag kiosztásával kezdődik a földmivélségi miniszter. A kiosztással a miniszter az Országos Zöldmező Szövetséget bízta meg.

A Kiszálói Mezőgazdasági Kamara közgyűlése. A Kiszálói Mezőgazdasági Kamara most tartotta rendezői közgyűlését Komáromban. Rozgba Károly elnöki megnyitójában megemlékezett a visszacsatolás egy éves évfordulójáról, kegyeletes szavakkal bucsuztatta el Daványi Kálmán házelnököt, majd ösztönzésre buzdította gazdátársait. Az üdvözlések után Sztránszki Andor Dénes igazgató számolt be a Kamara első évi működéséről. A jelentéshez igen sokan szölköztek hozzá. A jelentésnek elfogadása után Hubay Sándor dr., a Külkereskedelmi Hivatal alelnöke, tartott előadást közzgazdasági és természetvédelmi kérdésekről.

A cigándi szötes értékesítésének támogatása. A mezőgazdasági Cigándi Községben még ma is folytatják a régi hagyományosan szötes szötesét és körülbelül 800 szöteseken készítenek a híres cigándi szötest. Az illetékesek figyelmét már régen felkeltette ez a néprajzi szempontból fontos körülmény és a háziipari központ a termékek értékesítésének megkönnyítéséért most nagyobb megrendelést eszközölt a cigándi szötesekből.

Nincs mód a dohánybevéltási árak emelésére. A dohánytermékek országos egyesületének legutóbbi ülésén Fattinger Sándor államtitkár, a dohányjövőkét igazgatója kijelentette, hogy foglalkozni kell a termékek értékesítésének korlátozásának tervével, másként a dohányárak általános emelésére lehetőség sincsen.

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Bpest, II. Olasz fasor 35. (saját ház)

Javulnak a kisgazdák pénzügyi viszonyai. A Tiszajobhparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) jelentése szerint a munkabérek a kamara egész területén jelentős emelkedést mutatnak és minden munkás alkalmazást talál. A termény, baromfi és állati termékek értékesítése megfelelően mondható és a kisgazdatársadalom pénzügyi viszonyainak javulása az adók és közterhek fizetésénél, az adósságok törlesztésénél is észlelhető.

Uj igazgató a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület élén. Zsivanovits Béla gazdasági tanácsost, az egyesület helyettes igazgatóját, Gaylhoffer István igazgató, gazdasági főtanácsos nyugdíjba vonulása folytán a november 9-én Teleki József gróf elnöksége alatt tartott igazgatóválasztmányi ülés az egyesület igazgatójává választotta.

A felvidéki falusi lakosság vezetőit kiténtette a Falu-Gazdaszövetség

A Falu- és Gazdaszövetség méltóképpen kapcsolódott bele azokba az ünnepségekbe, amelyeket a Felvidék visszacsatolásának első évfordulóján rendeztek, amennyiben vasárnap, november 12-én, a Széchenyi Magyar Kulturális Egyesület (SZMKE) gömöri körzeti ünnepségének keretében, Pelsőcön, az ottani kulturázban ezüstérmekkel és díszoklevelekkel kiténtette ki a magyarság érdekében huzt esztendőn át tevékenykedett SZMKE fiókvezetőket. Az ünnepségen a Falu- és Gazdaszövetséget Szabó Sándor dr. ny. főispán, Agoston Béla dr. főtájtár és Bartoss Károly, a Vasárnap szerkesztője, képviselték.

A Hísekegy elmondása után János Mátys református igazgató-tanító, a pelsőci SZMKE vezetője, üdvözölte a megjelenteket, majd a pelsőci vegyeskar énekszáma után Szabó Sándor dr. mondott nagyhatású beszédet, hangsúlyozva, hogy a Szövetség célkitűzései megegyeznek a SZMKE törekvéseivel, amelyek arra irányulnak, hogy

a magyar népi erők megőrzésével és felfokozásával tegyék képessé a magyarságot történelmi hivatásának betöltésére.

Tichy Kálmán, a SZMKE körzeti titkára, akinek áldozatos és lelkes munkásságáról szinte legendák szólnak, mondott ezután köszönetet bajtársi és testvéri magatartásáért a Falu- és Gazdaszövetségnek, majd a vármegyét képviselő Langhoffer László főszolgabíró üdvözölte a Szövetség képviselőit és méltatta Tichy Kálmán tevékenységét. Löwincz Sándor községi bíró lendületes szavai után Agoston Béla dr. főtájtár kiosztotta a kiténtetéseket. Kiténtetést kaptak:

Alsó Bacsó Lajos gazdálkodó (Berzété); Bartal Erzsébet ref. tanító (Berzété); Bodon Lajos ref. ig. tanító (Nemesradnót); Bodzassy Mátys ref. ig. tanító (Otrokocs); Boros Zoltán dr. ügyvéd (Feled); Csizy Kálmán ref. ig. tanító (Lekenye); néhai Duczmann András gazdálkodó (Lévtár); Fábian Lajos gépészkövacs (Berzétékörös); Ferber Gyula földbirtokos (Gice); Fodor László ref. ig. tanító (Berzétékörös); Gulló Irén ág. ev. tanító (Sajóháza); Hindulak Rudolf földmives (Deresk); Jánosdeák Mátys ref. ig. tanító (Pelsőc); Kusza Béla ref. ig. tanító (Szadvárborosa); Kuti Farkas István gazdálkodó (Szadvárborosa); Lechnitzky Zoltáné (Jolsva); Mikula Zoltán ev. lelkes (Gömörpranyit); Oszwald Dániel orsz. felügyelőbizottsági tag (Budapest); Punka Ferenc ref. ig. tan. (Felsőrás); Sediny László ref. ig. tanító (Berzétékörös); Sonkoly Endre polg. isk. tanár (Szalóc); Székely Bertalan ref. lelkes (Felsővály); Szöllös József géplakatos (Sajóháza); Tamás Gyula ref. ig. tanító (Szalóc).

Megható jelenet volt, amikor az időközben elhunyt Duczmann András — akinek munkájához hat fiók megalakítása fűződik — emlékének egyperces gyászsal áldozott az ünnepség közönsége, majd a kiténtetést özvegyének nyújtotta át megilletődött szavakkal Agoston Béla dr.

A kiténtetettek nevében Sonkoly Endre mondott köszönetet a Falu- és Gazdaszövetségnek emelkedett szavakkal.

Az ünnepséget a vegyeskar énekszáma, majd a Himnusz fejezte be. Az ünnepséget követő társaságban az első felköszöntőt a Kormányzó Urtra Langhoffer László főszolgabíró mondotta, majd Szabó Sándor dr. mondott nagyhatású beszédet a magyarság történelmi hivatásáról és a magyar népi erők jelentőségéről.

A régi tizpengős bankjegyek 1940 május 31-ig maradnak forgalomban

A Magyar Nemzeti Bank a folyó évi május 6-án kelt hírdetményvel bevont, 1929 február elsejével kelettel ellátott 10 pengős címletű bankjegyek bevonására kitézett időtartamot, a kormány hozzájárulásával, 1940 május 31-ig meghosszabbítja.

Kassa megünneplerte a kormányzói bevonulás első évfordulóját

Szombaton, november 11-én ünnepelte meg nagy fényvel és bensőséggel Kassa és az ország társadalma a fejedelmi városa visszatérésének első évfordulóját. A nagyszabású ünnepség keretében került sor a 28. határvadászszőlő csapatának ünnepies átadására, a zászlók felszentelésére, valamint a Sárospatak, a sárospataki diákok és a szegedi diákok által felajánlott országzászlók felavatására. Az ünnepségen a közéleti előkelőségek mellett Szeged és Sárospatak is képviseltették magukat. Az ünnepség során a hatalmas közönség lelkesen ünnepelte a Kormányzót Urat.

Az örömdetens visszatérést, a magyar igazság egy év előtt bekövetkezett részleges győzelmét nagy lelkesedéssel ünneplik sorra a felvidéki városok és községek. A rimaszombati járásba egyesített feleli járás 54 és a rimaszombati járás 6 kisközsége, összesen tehát hatvan gömörmegyei kisközség egy ünnepelte meg az évfordulót, hogy diszközgyűlés keretében díszpolgárvá választotta Teleki Pál gróf miniszterelnököt, Jaross Andor tárcanélküli minisztert és Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkár.

A falvakat is bekapcsolják a fémgyűjtő mozgalomba

A „Fémgyűjtő” felhívásának eredménye országosan jelentkezik. Az egész országban megindult a vas- és fémhulladékok gyűjtése. A legközelebbi napokban az egész ország területén vasnapokat fognak rendezni. Ezek idejét a városokban plakátok útján, a falvakban kidobálással hozzák a közönség tudomására. A vasnapokon az előre meghatározott helyen megjelennek a Fémgyűjtő igazolvánnyal ellátott megbízottjai, a gyűjtőt memnyiséget átveszik, ellenértékét pedig azonnal készpénzben kifizetik.

Előre figyelmeztetjük a közönséget, hogy senkinek se adja át a gyűjtött hulladékokat azonnali készpénzfizetés nélkül. Aki bármilyen jelzővel meg akarja tevesíteni a gyűjtőket és későbbi fizetést ígér, annak a gyűjtőt anyagot ne szolgáltsák ki és tegyenek azonnal jelentést a csendőrségen, mert kétségtelezően csalóval állnak szemben.

Minden hangszer!

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves Reményi Mihály hangszerboltján. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60. Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet!

ASSZONYROVAT

Bár a háztartás vezetése és a családtagoknak minden szükségességgel való ellátása egész embert kíván, a háziaszony és családja tevékenységem megemeri merülhet ki abban, hogy övének testi jólétére gondot visel, hanem a család lelki egyensúlyát is neki kell biztosítani.

A lelki gondozást természetesen szintén a gyermekkorban kell már elkezdni. Az anya legyen igen jó barátja gyermekeinek, a háziaszony bizalommal fordulnak hozzá minden bajban és tanácsát kikérik, tekintélyt azonban tartsa meg és ne engedje meg, hogy pajtáskodjanak vele. Az anyának gyermekéről mindent tudnia kell: hol jár, mit csinál, kivel barátkozik, mit olvas. Neveljük a gyermeket, hogy bejelentés nélkül otthonról soha ne távozzék s számoljon meg arról, hol járt, mit végzett. Tartsuk szemmel állandóan, hogy a gyermek milyen könyveket olvas, milyen újság kerül a kezébe. A nyomtatott betűk minden sorát szentírásként veszi a gyermek s a tapasztalatlan ifjúság, amely hazug eszmék felé fordíthatja érdeklődését, mérhetetlen kárára a családnak s a nemzetnek.

E komoly veszély ellen a legjobb segítséget a templomban és iskolában találhatja meg a gyermeke körüljáró aggodó anya. Nem kell azt külön hangsúlyozni a magyar asszony előtt, milyen mérhetetlen kincs a valóság és tudás, hiszen a magyar nép mindig istenfélő és tanulmányos volt. A kettő együtt egész életre felvértez minden olyan csábítás, uszítás ellen, amely az istentelen, családatlan és hazafiatlan felforduláshoz vezet.

Ne pirítsuk meg a hagymát.

Sokan nem tudják, hogy a jó porkölt és paprikás izét a zsirban párolt hagyma adja. A vagdalt hagymát a felmelegített zsirba dobjuk s ha megkavartuk, a hagymát lefedve, saját levében pároljuk puhára, anélkül, hogy megpirítanánk. Csak ilyen sárgára fonyasztott hagymát használjunk, mert a pirított hagyma nem puhul meg, bármilyen hosszú időn át főzzük is és gyomorégést okoz.

Kiflipudding. Négy nagy vajaskiflit vékony karilakra szeletelünk s tejben megáztatunk. Vajjal kikent puddingformának a fenekére egy sort rakunk beőle, beszóruk cukros, tort díval, ismét áztatunk kiflit rakunk rá, megint díot s a tetejére kiflit. Másik edényben előzörölünk két tojás sárgáját, 3 evőkanál porcukorral, öntünk hozzá negydeket tejet és ráöntjük a berakott kiflire. A két tojásfehérjéből kemény habot verünk, keverjük porcukrot, egy kávékanálnyi erős feketekávéval öntünk hozzá és nyhe tűzőlő sütőben pirosra sűtjük.

Pincében vagy más hűvös helyen elraktározott zöldségfélék (kelkáposzta, káposzta, sárgarépa, stb.), melyek a tél folyamán kerülnek elfogyasztásra, vitamintartalmukat aránylag elég jól őrzik meg. Az élő szövetekben lejártszó lélekesítő folyamatok folytán azonban ezeknek vitamintartalma is állandóan csökken s tavasz felé jóformán teljesen eltűnik.

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Egy derék tolmács

Balog Sándor, Rosenthal über Starburg arra kérte meg a Vasárnapot, hogy néhány sorban emlékezzünk meg Roer István, községi tolmácsról, aki Rosenthalban dolgozott és amikor annak szükségessége felmerült, 14 kilométeres gyalogutat is, hogy egy ismeretlen, megkérőített munk-

kásnőnek ügyében eljárjon. Készséggel teszünk eleget a kérésnek és fejezzük ki örönműnkét afelett, hogy Roer István azok közé a tolmácsok közé tartozik, akik magyar becsülettel és kötelességtudással látták el az elmúlt évben rendszeres munkájuk mellett tolmácsi szolgálataikat is. Szeretettel gondolunk e derék magyarokra.

A berlini munkásvédő iroda

üzenetei:

Szabó István, Heinersdorf: Rengeteg levél érkezik mostanában s maga tetejébe olyan hosszadalmasan ír, hogy alig lehet a végére érni. Azt kéri, hogy kiszálljunk, mikor nemrég járt ott az Arbeitsamt-tól és a berlini irodából valaki. Hogy valami nyugtalanságot kelthet farsal között, azt onnan is gondoljuk, hogy olyan sokat tud írni semmiről. Ne vitakozzék annyit és legyen egy kicsit megelégedettebb, akkor sem gazdájával, nem társával nem lesz anyi baja. — Magyar József, Götz: Örvendünk, hogy elég jól vannak. A koszt most mindenütt megszorult egy kicsit. Hogy melyik transzport-vonattal mennek, azt idejében megtudják. Ne féljenek, nem felejtik ott magukat sem. — Szuszkar Mihály, Neu-Guthendorf: Pénzküldésre vonatkozólag mutassák meg gazdájuknak a Vasárnap egyik legutóbbi számát. Abban megtalálja a német szöveget is, amit megmutathatnak a gazdájuknak. — Priskin Mátyas, Lissow: A szalonát megsürgöttük; 21-én már elküldték. Reméljük, azóta már vígan fogyasztják is. — Sullis Veronika, Bärhorst: Hogy férjhezmenetelenek mi az akadálya, azt csak úgy állapíthatjuk meg, ha mindketten eljárnak a konzulátusra. Itt pontosan megtudják, hogy milyen iratok kellene. Hogy egyházi akadály fémáll-e, vagy sem, azt ugyancsak a konzulátuson az illetékes lelkész úrtól tudhatják meg. Az a kérdés, hogy milyen vallásuk. A katolikus ügy Donáth dr., a református Könyves urhoz tartozik. — Adanocz Mária, Gesellius dr. urnál. Ügyében mi nem tehetünk semmit. Csak küldjön tovább pénzt haza, mind hazaér, ha késéssel is. — Kuruc Anna, Gross-Görnów. Előbbi üzenet magának is szól. — Idei devizazendéylek ügyében a következő csoportok érdekében tettünk intézkedést: Varga Lajos, Hchstädt; Kliss István, Neu-Köthwin; Kappel Lajos, Gut Kattun; Bodon László, Augusthof; Juhász Bálint, Gut Schmarnow; Hegedűs Mária, Gendendorf; Bartha Mihály, Gutsv. Dummerstorf; Gémes István, Linde ü. Stargard; Szabó Sándor és társai, Neusechagen. — Gugyela István, Herztzunt, Oldenburg: Pénze biztosan hazaérkezik; továbbra is nyugodtan küldjön pénzt. — Tóth István, Singer Nándor, Jakus József, Végő Harangzó Lajos, Jakus József-né (nincs meg a magyarországi címe). Szepesi Ferenc, neve listán van. — Fabulya Márton: Ügylik rendben van. — Császár István és társai: Pénzüik hazamegy. Segédmotorost a saját felelősségére vihet, vámentességet mi nem biztosíthatunk. — Hochshorner Józsefné, Lentikápolna. Sajnos, ügyében mi segíteni nem tudunk. — Hendlér Mária, Hohenzelitz: Ügyét elintéztük. — Özv. Dusza Istvánné: Pénzén vásároljon, amit tud. — Pannai Pál, Blaustenden: Ügyében nem segíthetünk. Bármelyik transzport-vonattal hazamehet. — Bogár József, Balmazujváros: Kérésre jögtalan. A pénzt nem kaphatja meg.

A mult évről Németországban maradt pénzeikkel kapcsolatban következők nevét és adatait vetjük fel a listára: Karai Krisztina bel Schwlebus; Novák Gyula és Kurucz Anna, Gross-Görnów; Silbereis János, Almáskamarás; Szilyási Mi-

hályné, Serba; Farkas Mária és Jakus Józsefné, Clemenitz (Magyarországban hol laknak?) ifj. Markó József, Tibolddáró; Jobbágy Sándor, Nagymetháza; Cudar Mária, Gyöngyöspatak; Ostorházi István, Netzka (menyitleni pénze maradt kint?); Paróczal Anna, Münchenberg; Kezkes Jánosné, Wendgröben (hol dolgozott?); Sohálda János, Gyöngyöspatak; Pusztai János, Daraboshegy (hol dolgozott a mult évben?); Kovács Henrik, Kistelek; Surányi Sándor, Boconád; Teréki István, Arneburg; Csatka János, Mezőcsát (hol dolgozott?); Kutasi Mihályné, Babosdörbete; Tóth Ferenc, Sarkad; Magda Pál, Kondoros; Stájerics Jánosné, Grüll Mária, Poss Anna, Nikl Erzsébet, Peresznye; Sós Emil, Altenwendingen; Orvos István és felesége, Bucsatelep. Ez uton is értesítjük a munkás testvéreket, hogy a fenti listát ezzel lezártuk. Természetes, hogy nem mindenki olvashatta nevét a berlini munkásvédő iroda üzenetel között, mert több száznak minden adata rendelkezésünkre áll azon a listán, amelyet az Országos Gazdasági Munkásközvetítő Iroda küldött el Berlinbe. Mindenkit megnyugtattunk, ha talán neve az üzenetekből kimaradt, ne aggodjék, ügyét elintézzük. Sajnos, mindenkinek nagy türelemmel kell várnia, mert hosszú hónapok telnek el, amíg ügyüket a német illetékes hatóságok megvizsgálják és a pénzt Magyarországra küldik. — Hegedűs Béla, Geglentfeld: A szalonja 18-án elment. Pénze ügyében az egyetlen orvosság a türelem. — Nagy István és társai, Kristinzenfeld: A Vasárnap egyik legutóbbi számában között németnyelvi utbaigazítást mutassák meg a gazdának. — Dreiszer Viktor s társai, Dehwitz: A renész transzportvonattal, a többi magyarral együtt utazhatnak haza. De ez a legutolsó eset, amikor magukon segíthetnek. Örüljenek, hogy nem vesztik el az állampolgárságukat! — Karai Krisztina és Ronyai Krisztina, Jehser: Ha lehet, vegyék fel a pénzt és vásárolják el. Ha nem kaphat meg itt, odahaza bizonyosan megkapják, de csak hónapok múlva. — Tóth István, Szanda: Kauciója ügyében most már nem tehetünk semmit. — Magyar Lajos és társai, Rüdgershagen: Aratási pótdíj fizetésére a gazda még akkor sem kötelezhető, ha megígérte és szavát nem tartotta meg. — Csoto Gyula, Kl. Gestewitz: A Vasárnapban megjelent német utbaigazítást mutassa meg a gazdának. — Rukel Ádám és társai, bei Wien: Devizazendéylet, hogy pénzt küldhessenek haza, forduljanak az Arbeitsamthoz. — Varga János, bei Wien: Hogy a márkáért mennyit kap, nem tartozik hozzánk. Olvassa el az előbbi üzenetet, mely Csoto Gyulának szól! — Bocz Erzsébet és társai, Schöndorf: Sajnos, a pénzüket később kaphatják meg, mint gondoltuk. Hogy a gazdától megkaphassák, azt mi nem tudjuk elintézni, csak a listára vehetjük. — Simon Lajos, Rosenhof: Az előbbi üzenet magának is szól. — Koesis Gyula, Hiesingen: Sajnos, olyan messze dolgozik tőlünk, hogy oda nem utazhatunk, csak az Arbeitsamt teljesítheti kérését. — Hajdu Imre, Klein Kreutz: A Nemzeti Banktól kapott válasz szerint, augusztus 17-én megérkezett Budapestre.

Az OKH vizsgálatot indított, hol maradt a pénz. Legyen türelemmel, ha közben már meg nem érkezett volna! — Ifj. Vojtka János, Neuklücken: A Vasárnapnak írt levelét nekünk küldték el, de sajnos, nem értjük a panaszát. Azt a levelet, amelyet állítólag nekünk írt, nem láttuk. — Szarvas Margit hozzátartozóink üzenik, hogy a schwerini munkahivatali közlése szerint, leányuk egészséges és a hivatalnak nincs tudomása arról, hogy haza akarnak menni. — A heinersdorfi munkások értesíték özv. Kovács Mártonné (Csongrád-tanya 1284. sz.), fiának, Kovács Mártonnak hogy-

Harkai Mihály, Rieden: Az OKH. értesítése szerint Tóth Ernő megbízásából Korom Ágnesnek VII. 14-én RM. 35-t, Tóth Erzsébet, Korom Ágnesnek VII. 14-én RM. 35-t, ugyanazok RM. 70, ugyancsak RM 70-t augusztus 10-én kiküldött. Egyéb küldemény nem érkezett. Ha reklamálni akarják az összeget, úgy lehet közvetlenül az Országos Központi Hitelszövetkezethez is fordulni, de kérjük, hogy közöljék a feladási helyet, nevet és azt, hogy mikor és hova küldötték a pénzt. Csak a pontos adatok birtokában tud az OKH. intézkedni. — Horváth János és csoportja, Frattenmark: Horváth Istvánné küldött 100 márkát, kifizetve szeptember 11-én; Horváth István RM. 200-t, kifizetve szeptember 11-én. — Varga Mihály és társai, Neuhof: Sürgessék meg a német munkaadónál, mert az OKH-hoz szeptember 21-ig nem érkezett semmiféle küldemény. — Vass Piroška, Volkshagen: Az OKH-hoz eddig nem érkezett meg. Sürgesse meg a német munkaadónál vagy aki továbbítás végett átvette a pénzt. — Fülöp Sándor, Pleetz: Fülöp Sándor IX. 14-én RM. 39.50, Turi András VIII. 25-én RM. 199.50, Fülöp Sándor VIII. 25-én RM. 20, Turi András VII. 28-án RM. 50, Turi András VI. 28-án RM. 40, küldetett el a mezőcsáti hitelszövetkezethez. Tavalyi pénzüik reklamálása ügyében írott soraitak Berlinbe, a munkásvédő irodának megküldöttük. Fordulhatnak közvetlenül a berlini munkásvédő irodához. — Gugyela István, Oldenburg: Gugyela Istvánné részére Cséce (Nógrád m.) RM. 170-t szeptember 15-én kiküldött az OKH. — Judt Alajos, Friedberg: Az Országos Központi Hitelszövetkezet értesítése szerint Tóth András megbízásából Miklós András részére RM. 120, Tóth Regina megbízásából, Miklós András részére RM. 120, Vincez Károly megb. Révész Györgyné részére RM. 80, Göbölös Rozália, Göbölös Mihály részére RM. 120, Göbölös Mihály Göbölös Mihály részére 120, Balogh János megb. Lebe Ambrus részére P 120, Balogh Teréz megb. Révész Györgyné P 120-t, Judt Alajos megb. Judt Józsefné Alsóronk RM. 120-t, 1939 szeptember 11-i értékkel kiküldött. — Repcze Mária, Klein Dratow: Perce Mária megb. Klein Sándor részére Szécsény István Király-u. fűszerüzlet RM. 80, július 20-val kiküldött az OKH. Perce Mária megb. özv. Klein Samuné részére ugyanarra a címre RM 100-t szeptember 21-én továbbított. — Molnár Gábor, Steinhagen: Molnár Mihály megb. Molnár János részére Tápiószög 54. RM. 100, Molnár Gabriella megbízásából Molnár I. részére RM. 120, Lacler Rózsa megb. Molnár J. részére Tápiószög RM. 120, Kecskeméti Ilona megb. Kecskeméti M. részére Tápiószög 488, RM. 100 tételek lettek elküldve. — Milosev Demeter, Gross, Banelitz:

létéről és jelenlegi tartózkodási helyéről. — Orvos Istvánné, Bucsatelep. A pénz hazautalásáról szóló üzenet magunknak is szól. Idei pénzküldésre vonatkozó panaszok figyelmébe. A következőkben felsorolt helyiségek munkálati panaszok, hogy pénzüik hazautalása nehézségekbe ütközik: Langeupful; Wittstock (Dosse); Domäne Hemmer, Liebenwalde; Lässig; Neu-Vorwerk; Bussberg; Zippow; Bärhorst; Leipe. Eljárásunkra a Landesarbeitsamt Brandenburg közli, hogy a devizazendék közben megadották és a pénzküldésnek semmi akadálya nincs. — Szilágyi Péter, K. Kossen: A pénz el nem megy, mint eddig egyetlen küldemény se, legyen türelemmel. — Kovács Ferenc és társai, Marienhöhe: Nem irányadó az, hogy a szomszéd birtokos mennyit fizet. Az akkor-munkabéret csak a gazda határozhatja meg, sok mellékkörülmény figyelembevételével. Most át-helyezett készközzé, teljesen lehetetlen,

A szerkesztőség üzenetei

Az Országos Központi Hitelszövetkezet a pénzküldésre csak akkor tud választ adni, ha pontosan közlik az adatokat, azt, hogy honnan, mikor mennyit és hova küldötték a pénzt. Azalatt az idő alatt, míg kint vannak, összesen 400 márkát küldötték haza. Legyenek nyugodtak, ha pontos címet írnak, úgy megkapják hozzá-tartozóik a pénzt. Leveleket a berlini munkásvédő irodához juttattunk. — Özv. Bélis Gáspárné, Vögeleben: Augusztus 30-án újból kiküldötté az OKH. a helyes címre. — Varga Lajos, Ichstadt: Adatok hiányában az OKH. a pénzküldésről nem adhat bővebb felvilágosítást. Írják meg, hova, mikor és kinek küldötték a pénzt hogy ezek alapján utánanéz-hessen az OKH. Menjenek még egyszer az Arbeitsamt-hoz és kérjék a tolmács kirendelését. Leveleket a berlini munkásvédő irodának küldöttük. — Csoto Gyula, Klingestewitz: Közöljük az OKH-val (Budapest, V. Nádor-u. 22.) mikor adták fel a pénzt. Mikori feladást nem kapták meg a címzettet? — Belső István, Rothenmühle: Közöljük kik, kiknek, hova, mennyit küldötték el. Már előbbi Vasárnapban közöltük, hogy 9 márkát adjanak át a munkaadónak a 400 márkán felül, ebben benne van az utóköltés és a kerék-paszállítás költsége is. — Farsang Gábor és társai: Farsang Gábor megbízásából Farsang Gábor részére RM. 10, Pogány Ágnes megbízásából Farsang Gábor részére RM. 10, augusztus 25-én kiküldött az OKH. A többi felsorolt összegek is megérkeztek. — Mester István, Post Schonne: Mester István és Ohla Andrásné küldi Porok József, Vasut-u. 45. Karcag RM. 240, kiküldötté az OKH. szeptember 29-én. — Négyesi Károly, Mészár Mihály, ifj. Zelei Sándor hodrogkereszturi lakosok: Az Országos Központi Hitelszövetkezet értesítése szerint Négyesi Károly N. Károlyné részére VIII. 30-án RM. 35-t, Mészár Mihály, M. Mihálynének VIII. 30-án RM. 40, N. Károlyné RM. 40, szeptember 29-én, Mészár Mihály, M. Mihályné részére XI. 29-én RM. 40, Zelei Sándor XI. 29-én RM. 80-t továbbítottak nevezetteknek. — Hajdu József, Gotsfage: Leveleket a leg sürögősebb intézkedés végett megküldöttük a berlini munkásvédő irodának. Munká-adójuk kötelessége Önöktől a pénz feladását végtéig átvenni. — Beszei Erzsébet és társai, Hohenthurm: Elküldöttük leveleket a berlini munkásvédő irodának, hogy az abban foglaltakat lehetőleg minél hamarabb intéz-zék el. A kérdézet cím: V. Balthory-utca 24. Faluszövettség. — Mesze Károly, Grünsoo: Magyarul írhat a berlini munkásvédő irodának, címe: Berlin, S. W. II. Dessauer Str. 28—29, amennyiben az Arbeitsamt-nál nem tud eredményt elérni. Tolmácsukat kérje meg, hogy menjen Ön-el a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. Levelét elküldöttük Berlinbe, intézkedés végett. — Márkus Pál, Kun-

Ágota: Tavalyi kintmaradt pénzükhelyben írott soraikat a berlini munkásvédó irodának megküldöttük. — **Lakatos János, Bolhagen:** Pontosan közöltük, hogy a 400 márkán felül 9 márkát adjanak át munkaadójuknak. Olvassák el pontosan pénzükhelyre vonatkozó közleményünket. — **Páviacs János, Liepe, A Vasárnapot** Palotásra megindítottuk üdvözlét. — **Szeredi József és neje, Karstädt:** Az OKH értesítése szerint Szeredi József megbízásából Szeredi József részére (Eger, Koszoru-u. 171.), RM. 40 ellenértéke takarékbetét-ként; Gregász Mária Szeredi Józsefné megbízásából RM. 40 ellenértéke Szeredi József részére takarékbetétként kezelve, 1939 október 23-iki értékkel Eger és Vidéke takaré- és hitelszövetkezetnél van nyilvántartva. Amennyiben a fenti összegeket nem a feladó részére takarékbetétként akarná kezeltetni, úgy írjon a hitelszövetkezetnek és azok ki fogják fizetni öv. Szeredi Józsefnek. — **Haluska Sándor, Schönerner:** Haluska Sándor részére takarékbetétként RM. 115 ellenértékét a mezőkovácsi hitelszövetkezetnél október 25-iki értékkel takarékbetétként kezelik.

GAZDATUDOMÁNY

Konyhakerti termények eltartása

A *sárgarépát* nagyon óvatosan szedjük fel, hogy az ázó meg ne sértsse és héja le ne horzsolódjon. A zöldséget kézzel törjük le, megmosni vermes előtt nem szabad. A vermelendő sárgarépának minden sorára néhány ujnyit földet terítsünk. Ha ezt nem tesszük, akkor bemelegszik s egyenlő, bűzös tömeggé esik össze. A prizmát egy réteg szalmával és azután földdel takarjuk le. A földtakarót fokozatosan vastagítjuk, amint a hideg idők jönnek. A *kalarábét* úgy vermelhetjük, mint a korrápát szokás. *Káposztaféléket* a szabadban fejjel lefelé fordítva, 2-3 rétegbe, keskeny prizmába rakva vermelhetjük. A prizmát földdel takarjuk. A *bimbós kelt* soká kűnn hagyjuk s aztán gyökereitől felszedve és a pincében felagadva tarthatjuk. A *hagymát* felszedés után szellős helyen szárítjuk, így utóérleljük. Ha levelei teljesen leszáradtak, akkor száraz, szellős helyiségben 60-70 cm vastag halmokba rakjuk és fagyok előtt szalmával vastagon betakarjuk. Ha télen észrevennénk, hogy rothadó van közté, át kell az egészet válogatni. A *dughagymát* télen szikkasztani kell, hogy ne hajtsjon a jövő évben magzárát. Nagytermesztők e célra külön szárítóhelyiséget építenek s itt a hagymát 18-20°C melegen tartják. Makón a dughagymát lapos fűzfafonatokra rakják és szobában a mennyezetre felfüggesztve tartják egészen március elejéig, amikor a dughagyma duggalása megkezdődhet.

Gyűjtsünk a télre silóztott takarmányt!

Hogy népies állattenyésztésünkben nincs kellő jövedelmünk, annak fő oka az, hogy állatainkat csak fukar takarmányozásban részesítjük. Nem gondoskodunk elég takarmányról, különösen a téli időnyre.

A téli takarmányhiányt megelőzhetjük, ha vetünk ritka sorokban *esalamadét*, azt lókapával 1-2-szer megkapáljuk, a csövek megjelenésekor levágjuk, megszeccsázzuk és besavanyítjuk (silózzuk). Bevalik silózás céljára a *szűszösbükkönyös rozs* is. (Egy kátholtra vetve 40 kg. szűszösbükkönyös és 50-60 kg. rozs.) Kifűtött silótakarmányt ad a *somkór*, melyet a vetését követő tavaszon kaszálunk e célra. Silózással jó takarmány nyerhető a *szudáni fűből*. Silózza szivesen eszi a jószág a *napraforgó-esalamadét* is, melyet 60-70 cm. sortávval vetve termelünk

és virágzaskor kaszálunk e célra. A *pohánka* is silózható; e célra magkötéskor kaszáljuk le. Igen értékes takarmányt nyerünk úgy is, ha a *kukoricaszár* cukorrépalevével vegyessen savanyítunk be.

Siló alatt értünk téglával vagy betonnal bélelt, kerek vagy négyzetes, földbe ázott tartályt. Ha ilyen nem rendelkezünk, egyelőre jó a közönséges földverem is.

Legfontosabb feltétele a silózás sikerének az, hogy a takarmányt annyira betaposuk a verembe, amennyire csak erre képesek vagyunk, hogy abban levegő, illetőleg úregek, rések ne maradjanak. Ha ugyanis a takarmány közt levegő nem marad, akkor kedvező tejsavas erjedés indul meg benne. Ezzel szemben a levegőt is tartalmazó silóban penészesedés és ecetszesedés, végül rothadás folyik. A levegő kiszorítása azonban csak úgy sikerül, ha azt apróra szeccsázzuk. Tehát mindenféle silótakarmányt szeccsázza kell a silóba hányani s ott — mint a kápszát szokás — igen alaposan betaposni. Különösen a széleken a sarkokon legyen erőlyes a taposás. Végül földdel kell megterhelni a betaposott takarmányt. A levelekből és szárból kiszivárgó lében így megindul a tejsavas erjedés, mely 5-6 hét alatt lezajlik. Hat hét után már ehető, de ha nem lenne ré szűkös, évekig is eltartható. Így mindig lesz tartaléktakarmányunk, melyet felhasználhatunk télen vagy — vagy ha a legelők kiszűnnek — nyáron is.

Kacsahizlalás

A 6-7 hónapos kacsák hizlalása úgy történhetik, hogy mozgásukat korlátozzuk s adunk nekik naponta háromszor párolt burgonya, korpára, aludtjet keverékből annyit, amennyit megesznek. Három hét alatt finom, zsírral átszótt lesz a húsuk és ekkor levághatók.

Az idősebb kacsákat hizlalás céljából 2-3 hétig sóvízbe áztatott szemestengerivel tömni is szokták. Naponta kétszer szokás tömni, de csak akkor, ha az előbb betömött tengerit már megemésztette. E 2-3 hét alatt a kacsá 8-12 kg. tengerit fogyaszt el, miközben 1.8-2.4 kg. súlygyarapodásra számíthatunk; a takarmányt tehát 20%-kal értékesíti. A tömött kacsák előtt mindig legyen ivóvíz!

Az én vágyam

Magyarul hinni,
magyarul élni,
kódos gyószban is
magyarnak lenni:
ez az én vágyam!

Sötét viharban
kőszirtként állni,
ha végezt a sújtót:
tépetlen járni,
de azért hinni!...

Idegen eszmét
sínylődtünk sokszor;
szélszörtan, titkon
ez ma is ott forr
nemzetünk lelkén...

Történjék bármi,
főjjen akármí,
béke vagy vér-ár:
meg fogunk állni,
ha él őshitünk!

Magyarul hinni,
magyarul élni,
rabságból, gyászból,
szébb napra kelni:
ez az én vágyam!...

DÁVID JÁNOS
(Csurógánymarton)

Legnagyobb kincsünk az ifjuságunk. De ennek tudatára legelőbben akkor ébredünk, amikor már késő.

HIREK

Az olasz király születésnapja. III. Viktor Emánuel a san-rossorei királyi kastélyban családi körben ülte meg november 11-én hetvenedik születésnapját. A külföldi államfők és vezető személyiségek az olasz uralkodót tömegesen keresték fel szerencsevívánataikkal. Az olasz lapok a hódolat és szeretet hangján irnak az uralkodóról és megállapítják, hogy negyvenéves uralkodása egybeesik Olaszország hatalmának megnövekedésével.

Uj gazdasági főtanácsos. A Kormányzó a földmivélségi miniszter előterjesztésére Rege Károly dr. gazdasági tanácsosnak, az OMGE főtákarának, a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemel elismerésül a *gazdasági főtákarosi címet adományozta*.

Összeírják a 35-38 éves budapesti hadkötéses férfiakat. Szendy Károly polgármester felhívta az 1901., 1902., 1903. és 1904. évben született, tehát a 35, 36, 37 és 38 éves hadkötéseseket hogy összeírásuk végett november és december havában jelentkezzenek. Nem kell jelentkezniök közülük azoknak, akik időközben mint gépjárművezetők, vagy mint a légvédelmi tüzérszolgálat által kiválasztottak, már nyilvántartásba vettek, illetve azoknak sem, akik esetleg tényleges katonai szolgálatot teljesítenek, vagy teljesítettek. Az összeírásba való jelentkezés elmulasztása súlyos büntetéssel jár, két hónapig, illetőleg 1 évig terjedő fogazállal büntetettik.

— Hogy van az, hogy te, aki mindig nyersz a kártyán, veszítesz a lóversenyen?

— Mert a lovakat nem én keverem.

Harminckilenc rémhírterjesztőt állítottak elő a budapesti főkapitányságra. A rendőrség illetékes szervei november 10., 11. és 12-én Budapesten általános razziaát tartottak a rémhírterjesztők és fecsegők ellen. A razzia eredményeként harminckilenc, *javarészt zsidó vallású egyént állítottak elő.* Az illetékes hatóságok ezuttal is felhívják a lakosság figyelmét arra, hogy *tartózkodjék a rémhírterjesztésnek és fecsegésnek minden formájától*, mert a jövőben már minden figyelmeztetés elmarad. A razziaikat sürűben tartják és az egész országra kiterjesztik.

A 2. sz. Háztartási Vándortanfolyam Kisújszállason, 1939 október 29-én tartotta záróvizsgáját és kiállítását, *Vancsny Sándor* mezőgazdasági szakiskola igazgató előnkésével. A vizsgai feleletek, a kiállított ételmenük és kézimunkák, fehéremleik arról tanuskodtak, hogy a kisújszállási leányok lelkiismeretes munkát végeztek. A tanfolyam *Balatonkilitin* (Somogy m.) folytatja működését, *Idakéri Katalin* tanárnő vezetésével.

Vasuti katasztrófa negyvenhárom halottal. Felsőszilenciában borzalmas vasuti szerencsétlenség történt november 12-én este. *Heidebreck és Bauerwitz* között az egyvágányú vasútvonalon összeütközött két kocsidulovonat. Mindkét vonatnak legtöbb kocsija izzé-porrá zúdodott. A katasztrófanak *negyvenhárom halottja és hatvannál több súlyos sebesültje van.*

Vendég: Korcsmáros ur, mi az? Hisz ebben a borban petróleum van.

Korcsmáros: Pedig szavamra mondom, tiszta vizet öntöttem bele.

Beművészt íveget dobta az egyiptomi király felé. November 10-én Kairó nyílt utcaján az egyiptomi pénzügyminiszterium egyik tisztviselője: *Achmed Farag*, benzint tartalmazó íveget dobott *Faruk* király felé. Az íveg a király kocsija mögé esett és semmi kárt sem okozott. A tanuk vallomásából kiltint, hogy *Farag gyónogelméjű.*

Wünscher Frigyes székfoglaló beszéde a Darányi Ignác agrártudományi társaságban. *Wünscher Frigyes* dr., a Hangya alelnök-vezérigazgatója a Darányi Ignác agrártudományi társaság november 15-iki ülésén tartotta székfoglaló beszédét. A beszédben *almási Balogh Elemér*, a Hangya nagyevő elhunyt előkénk életéről és alkotásairól emlékezett meg. A magasszínvonalú előadás igen nagy sikert aratott az előkelő közönség körében.

Leomlott a fal egy pesti házárl. November 13-án tésben a fővárosban, *Petőfi Sándor*-utca 8. számú ház negyedik emeletéről nagymennyiségű vakolat zuhant a járdára. A negyedik emeleti erkély alatt elhuzódó parkányi disze és a vastonszerkezet egy része szakadt le. A falomlásnak egyetlen sebesültje volt: *Sinet Nándorné, egy rendőrtiszt 39 éves felesége, aki a fejére hulló vakolatdarabtól agyrázkódtást szenvedett.*

Egészséges nyerskoszt és nyersdiéta, mint természetes gyógytényező. *Bucsanyni Gyula* dr., a természetes élet és gyógy módok érdemes, jólismert előharcosa, a modern gyógyítótudomány legújabb felkutatásával, a természetes táplálkozás és életmód tésben és lelket befolyásoló, változagos átfarmoló, csodálatos gyógyhatásával ismert meg bennünket e művében. A mű használatát számtalan kipróbált, rendkívül izletes és tápláló, a leggyorsabb elköszíthető recept tészi értékesé. Szerző az utjabban új sokat emlegetett és a szervezettel valószággal megújító szőlő- és gyümölcskurák kivételnek módját is ismerteti. A mű megrendelhető kiadóhivatalunkban. *Ára 3 pengő és 20 fillér portokótségg.*

Halálutkozó vasuti szerencsétlenség Bányrúe és Putnok között. November 9-én *Bányrúe* és *Putnok* állomások között egy tehervonat összeütközött egy mozdonyal. A szerencsétlenséget a nagy kőrdéző elő. Az összeütközés következtében *Ragályi Gyula* miskolci fűkőző azonnal meghalt. *Tor László* vonatvezető és *Csonka Gyula* távirtdafelvigyázó súlyosan megsérült.

Nincs bőráru a falvakban! *A Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara* arra kérte a földmivélségi minisztert, hasson oda a kereskedelem és iparügyi miniszternél, hogy a lábbeli rendbentartásához *szükséges bőráruakat a falvakban mielőbb rendelkezésre álljanak*, mivel a faluk agrártársadalma lábbeli nélkül csak egészségének kockáztatása árán tudja mindennapi munkáját végezni.

SPORTHIREK

Belgrádban 2:0 arányú győzelem aratott a magyar labdarúgóválogatott. Ez a győzelem kissé enyhíti az ideai balszerencsés külföldi szereplések elbirálását. Erdeskes megemliteni, hogy eddig öt magyar-jugoszláv mérkőzés volt. Budapesten 1927-ben 3:0, 1928-ban 2:1, 1937-ben 1:1 volt az eredmény. Zágrábban 1927-ben 1:5 és Belgrádban 1931-ben 2:3 a jugoszlávok javára. A magyar válogatott tehát csak a mostani győzelemmel került fölénybe. Az eddigi mérkőzésekből csak csekély pontelőnye volt.

A Komjádi-kupa vízpolótornának az UTE lett a bajnoka a MAC ellen aratott 4:3-as győzelmével. Második a MAC. Harmadik az MTK.

Nem gazdaságos a sertés- és baromifitenyésztés a törvényesen védett Rákócshelyi baktériumölő

séltől. Kapható és megrendelhető csak **IFJ. AULITZKY OTTÓ** Budapest, VII. Dolány-utca 84. sz. 2. Árak: Demijonnal az Budapest 3 4 6 8 10 15 20 370 480 710 910 1080 16- 2120 **Tanulmányos prospektusok és lap olvasóinak ingyen!**

